

ชื่อเรื่อง การพัฒนารูปแบบการให้บริการผู้ป่วยที่สวนปัสสาวะด้วยตนเองแบบสะอาด

ชื่อผู้วิจัย พญ. เดือนฉาย โพธิ์งาม กลุ่มงานเวชกรรมฟื้นฟู, นางสลิลลา ยิ้มเกิด พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
กลุ่มงานผู้ป่วยนอก

บทนำและวัตถุประสงค์ : กระเพาะปัสสาวะพิการ <neurogenic bladder dysfunction> เป็นภาวะที่มีการทำงานของกระเพาะปัสสาวะผิดปกติอาจเกิดรอยโรคในระบบประสาทส่วนกลางหรือส่วนปลายหรือหลังผ่าตัดโรคอื่น ๆ เป้าหมายในการดูแลผู้ป่วยกลุ่มนี้คือ เพื่อรักษาการทำงานของไตและป้องกันการติดเชื้อในระบบทางเดินปัสสาวะ วิธีการสวนปัสสาวะเป็นครั้งคราวซึ่งทำได้ทั้งวิธีปราศจากเชื้อโดยพยาบาล <sterile technique> และวิธีสะอาด <CIC> โดยผู้ป่วยเองหรือผู้ดูแล CIC ป้องกันไม่ให้ความดันในกระเพาะปัสสาวะสูงทั้งในช่วงที่ถ่ายและไม่ถ่ายปัสสาวะ ไม่ให้ไหลย้อนกลับไปท่อไตจนทำให้เกิดภาวะไตวาย จากการเปรียบเทียบพบว่าระหว่างการใช้ CIC กับ sterile IC พบว่าอัตราการเกิดการติดเชื้อระบบทางเดินปัสสาวะไม่แตกต่างกัน (tamnanthong N, Manimmanakorn N, Hanpanich K, j Thai rehab ๑๙๙๖) จากสถิติของคลินิกเวชกรรมฟื้นฟู โรงพยาบาลศรีสะเกษ ปีพศ. ๒๕๕๖ มีผู้รับบริการสวนปัสสาวะด้วยตนเอง ๒๘ คนคงสภาพการสวน ๒๐ คน (๗๒%) เลิกสวน ๘ คน (๒๘%) เนื่องจากถ่ายปัสสาวะได้เอง ติดเชื้อทางเดินปัสสาวะชนิดไม่แสดงอาการ ๑๑ คน (๓๙%) ไม่มีผู้ป่วยกลับมานอนโรงพยาบาลด้วยการติดเชื้อทางเดินปัสสาวะ และไตวายจากปัสสาวะไหลย้อนกลับ

วิธีการศึกษา : ปรับเปลี่ยนรูปแบบการสอนสวนปัสสาวะ โดยแพทย์เวชศาสตร์ฟื้นฟูและพยาบาลฟื้นฟู เพิ่มขั้นตอนของการดูวิดีโอสาธิตการสวนปัสสาวะผ่านแท็บเล็ต

ผลการศึกษา : ผู้ป่วยเข้าใจและจดจำการสวนปัสสาวะด้วยตนเองในรูปแบบวิดีโอได้ง่ายขึ้น ลดระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติจากเดิม ๖๕ นาที เหลือ ๔๐ นาที ลดค่าใช้จ่ายในการเปลี่ยนสายสวนปัสสาวะต่อ ๑ เดือน คิดเป็นจำนวนเงิน $๑๓๐ * ๑๒ = ๑,๕๖๐$ บาท ระดับความพึงพอใจของผู้ป่วยเรื่องภาพลักษณ์และส่งเสริมการเข้าสู่สังคม มากกว่า ๘๕ %

สรุปและข้อเสนอแนะ : การพัฒนารูปแบบการสวนปัสสาวะด้วยตนเองแบบสะอาด สามารถลดระยะเวลาและ ขั้นตอนในการฝึกสอนจริง รวมทั้งเป็นวิธีการที่ลดค่าใช้จ่าย ค่าเปลืองเวลา ค่าเดินทางในการเปลี่ยนสายสวนปัสสาวะทุก ๑ เดือน และส่งเสริมการกลับเข้าสู่สังคมให้มีความมั่นใจมากขึ้น ข้อเสนอแนะควรมีการจัดตั้ง CIC center เพื่อให้เจ้าหน้าที่อื่น ๆ เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องได้รับทราบและเรียนรู้วิธีการสวนปัสสาวะด้วยตนเองและมีการปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน และเน้นย้ำให้ผู้ป่วยเห็นความสำคัญและใส่ใจต่อการเรียนรู้วิธีที่ถูกต้องต่อไป